

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-ter 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohányüzletekben.

Évnyegyed kezdetén.

A katolikus sajtó anyagi támogatásáról s ezton erkölcsi föllendítéséről manap ugyancsak bajosan szólhatunk ismétlések nélkül. Az egyszer minden kétségen felül álló tény, hogy politikai és társadalmi vezetőkörünk, ezek sorában természetesen maguk a sajtó szervezetei és munkásai is adott alkalommal, megfelelő helyen soha, sehohsem mulasztották el a kiváló fontosságú kérdés beható tárgyalását. Másrészt azonban, tekintve azon igen sokszor rideg, máskor közönyös, vagy fölületes, tehát mindegyik esetben határozottan méltánytalan bánásmódot, amelyet hazai katolikus társadalmunk a mi sajtóinkkal szemben még napjainkban, a megújulásért vívott küzdelemnek ennyire előhaladott korában is megszokott engedni magának, — az sem szorol bizonyításra, hogy a felvetett kérdéssről a gyakori hozzászólások ellenére is, még mindig nem beszéltek és még mindig nem írtunk elégszer és eleget.

A mai helyzet ilyenén alakulásából nagyfokú tévedés lenne arra következtetni, mintha a hivatott tényezők megjelölt irányu eddigi akciója teljesen meddő maradt volna. Egyébb sikerei mellett ennek a munkálkodásnak köszönhető az az örvedetes eredmény is, hogy a kezdet nehézségei anynyira-mennyire eloszlottak nagysokára és a

katolikus renesszáns munkásai, akár az olvasóközönségkényelmek karosszékében, akár a redakció tinfaltos asztalánál üljenek: ezidőszertit végre egyazonképpen vélekednek a sajtóról, amelynek misszióját most már szerencsére épp oly felesleges bizonyítgatni, amilyen szükségtelen örökösen annak nagyhatalmi sorszáma rá célozgatni. Ezek az igazságok köztudomású dolgok manap, amint hogy következtésük is az. Nevezetesen, hogy a sajtónak financiaális és erkölcsi megerősödésre, az olvasóközönségnek viszont jól szerkesztett, korhű és egyuttal szigoruan katolikus irányu sajtóra van szüksége.

Az általános irányelvek elfogadtatásának, lefolyását tekintve unalmas, kihatásaiban azonban végtelenül háladatos munkáját ilyenformán kedvező eredményre sikerült befejeznünk mindazoknál, akik nem süppedeznek el a mellétekintetek ingoványaiában és a megújulásnak nemcsak eszméjével rokonszenveznek zárt ajtók mögött, hanem annak ügyéért is mernek és kifejezetten akarnak is tenni. Kevésbé szerencsés azonban helyzetünk az általánosságot nyomon követő lépés, az elfogadott alapelveknek adott esetekben való gyakorlati érvényesítés tekintetében. A kérdés ezen oldalát illetőleg, még sok szónak kell esnie, sok viznek kell a Dunán, de nem kevesebb tintának és nyom-

dafestéknek elfolynia, mignem a különböző forrásokból fakadt vizek egyszercsak hatalmas áradatba egyesülnek majd, hogy a ma még száraz területeket elöntsék és az elszigetelt lagunákat a restauráció hőm-polygó folyamába vonják.

A sajtóelvek gyakorlati érvényesülését sürgeti jelen cikkünk is, amelyet első sorban olvasó közönségünk azon tekintélyes részéhez kívánunk intézni, amely közvetlenül, vagy közvetve — ha szabad ezt mondanunk — az oltárról él, minél fogva a megújulás szolgálatában álló sajtó legtöbb és leghatásosabb kötelességteljesítést tőle várhat. Írjuk itt nevezetesen: először a *papságot*, másodsor a *római katolikus néplanítókat*, harmadsor pedig az *egyházi javadalom és intézmények világi tisztviselőit*.

Ugy van az rendjén, hogy az itt felsorolt társadalmi tényeket kivétel nélkül — tehát ne csupán az egyháziakat, hanem és kiváltképpen a világiakat is — ne csak működésük egyező vonásai, ne csak a kenyér egyforma íze, hanem főként küzdelmeik, meggyőződésük és ideáljaik egy-sége, szívük egyező dobbanása avassák testvér elemekké. És úgy kell annak lenni, hogy ne a szolgálat érdeke kényszerítse őket a meggyőződés színlelésére, hanem a megalkuvást nem ismerő elvek és a törhetetlen meggyőződés egysége vezesse

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Virradni fog . . .

*Virradni fog . . .
Jövendőbe látok —
Föllámadtlunk,
Nem sujt már az átok.
Rab turulnak
Ujra nőtt a szárnya,
Mérész röplét
Félvilág csodálja . . .*

*Letűnt fényét
Régi dicsőségnek
Nem siratja
Már panaszos ének,
Nem földi már
Sötét éj homálya,
Egő fényt szór
Nagymagyarországra.*

*Virradni fog,
Megtörök az átok . . .
Szűz Máriás
Lobogókat látok . . .
Virradni fog,
Mert az Isten anyja
Derít hajnalit
A segéy magyarra.*

Lehner István.

Hét országon keresztül.

Üti emlékek.

Barcelona.

Bátran merem mondani, hogy Spanyolország városai között Barcelona érdemi meg leginkább a világ város nevét. Madrid nagyobb, népesebb, de köszirtjei elszigetelik a nagyvilág forgalmától. Sevilla érdekes, igazi típusa a spanyol városnak, de épen ezek a jellegzetes spanyol vonások, a maradiság, kerékkötői annak, hogy nagyobb súlylyal essék a mérlegbe. Barcelona mind a kettőt túlszárnyalja. Népsége a 300 ezer körül van ugyan, de igazi modern, nagy város a szó legerősebb értelmében. Élénksége, gazdagsága, s a mi ezzel együtt jár, a művészet és izlés fejlettsége oly vonalon állanak, a melyre Európa bármely városa büszke lehetne. Kikötőjében a világjáró hajók táboroznak. Nyugat és kelet kincseit, terményeit itt rakják ki. Kereskedelme az egész országot behálózza s nagyon természetes, hogy a tejjel mindenből neki jut. Ennek a gazdagságnak köszönhető első sorban, hogy a város szépítésére annyit áldozhat.

Utcai a legszebbek közé tartoznak, a mit valaha láttam. A délvideki városok majdnem kivétel nélkül utcáik szűk voltával védekeznek a napsugarak támadásai ellen. Barcelona ellenkezőleg minden valamire való utcáját szélesre mérette s valamennyit gyönyörű platánfasorokkal ültette be. Órákosszat kóborolhat az ember az utcákon,

a nélkül, hogy akár a déli órákban is szenvedne a hőségétől. Keresdesen két sor platán vonul végig. Agait csak 10–12 méter magasságban terjeszti szét, de oly sűrűen, hogy a napsugár a legnagyobb igyekezettel sem képes áttörni a sűrű lombátoron. A házak és boltok azért még sem szenvednek a lombozattól, mert 4–5 méter távolságban szép szabályos vonalban visszanyesik őket. A platánfasorok mellett jobbról-balról kocsiutak és gyalogjárók vonulnak. Hogy a tisztántartásról bőségesen gondoskodnak, az egészen természetes. Ilyen utakon aztán hogyme volna kellemes a séta, vagy a sűrűnjáró villamos kocsikon a tovasiklás?

Híi akarok maradni az igazsághoz, tehát pótlólag megjegyzem, hogy a platán kultusz egy utcában változást szenved. Természetesen ez sem a szépség rovására. A tengerparttal párhuzamban vonuló egyik utcát ugyanis gyönyörű pálmáfasorral ültették be.

Házai modern, művészi izléssel épültek. A boltokban és bazároknak bőségben talál az ember mindent, a mit a szem és száj kívánhat. Első és legkellemesebb felfedezésünk azonban az a sörcsarnok volt, a melyben kiűnő pilseni sört és augustinert kaptunk. Hogy miféle üdvözlő riadalommal fogadtuk, elképzelhető. Hiszen két hét óta teljesen meg voltunk fosztva az utazóknak ezen pótolhatlan frissítő italától. Mily egyszerű érzés volt ismét európai módon fogyasztani a jó jégbehűtött árpalevet és nem kényszerülni arra, hogy a pohár felét jégdarabokkal tömjük tele s úgy szürcsöljük le a németek nemzeti italát. Kaptunk hozzá süteményt, a melytől nem

Mai lapunk 6 oldal.

el valamennyiüket — újra hangsúlyozzuk, kivált a világi elemet — az egyező működéshez. *Becstelen dolog elveik árán anyagi jólétet vásárolni.* A mindennapi kenyér csak akkor lesz igazán édes, ha azon igazságok szolgálatában keressük meg, a melyeket eszünkkel boldogítóknak ismertünk fel, ajkunkkal követendőknak hirdettünk és szívünkkel szeretünk.

Ha már most a hivatkozott faktorok vallásos meggyőződése, társadalmi felfogása és politikai álláspontja mindenben azonos — és, ismételjük, rendes körülmények között így kell a dolognak lenni, — akkor egyezőknek kell lenniök az eszközöknek is, amelyeket elveik diadalra jutása érdekében alkalmaznak. Éber lelkiismeretességgel kell tehát ellenőrizniök a társasélet mozgalmait, egyesült erővel kell fellépniök a községi, törvényhatósági és országos politikában, nem szabad szem elől téveszteniök a keresztény gazdasági összetartást — és, aminek legelőbb kell megtörténnie, minden erejükből munkálniök kell a katolikus sajtó anyagi és szellemi fölvirágozását. Ez legyen együttes működésük legelső lépése; mert ennek a vállalt munkának a lelkiismeret szaván kívül mindenkor a sajtó utmutatásából kell direktívát nyernie. Ha nem járják és nem olvassák a maguk katolikus lapjait, egyik közéleti kötelességüket a másik után fogják elhanyagolni és elhibázni, mert nem lesz, aki idejében figyelmeztesse őket a kötelességteljesítésre és annak mikéntjére.

Mindezek a fentebb hangoztatott alapelvekben foglaltak. A gyakorlati érvényesülés már most ide vonatkozólag azt követeli, hogy: *kivétel nélkül minden pap, minden katolikus néptanító, valamint minden egyházi javadalmon és intézményeknél alkalmazott világi tisztviselő katolikus lapokra fizessen elő.* Felsőbbségük erre soha egy szóval sem fogja őket kényszeríteni; ezt a lépést saját elhatározásukból, lelkiismeretük sugallatára hallgatva kell

megtenniök a nevezettek közül mindazoknak, akik nem kenyérért, hanem hivatásból szolgálnak. És meg is fogják tenni annyival is inkább, mert ez a lépés semmi nehézségbe sem ütközik.

Manap — hála Isten — már három fővárosi napilapunk van Meg van tehát a választék. Senki sincsen egyhez kötve. Válogathat ki-ki tetszése szerint. A kérdés anyagi oldala is könnyen megoldható. Eltekintve ugyanis attól, hogy két régebbi napilapunk a szegényebb ellátásuk számára a legmesszebbmenő árkedvezményt biztosítja, harmadik lapunk krajaéros újság, amelynek már igazán még a leggyengébb fizetési osztálytanító, vagy a legmostohább viszonyok között élő filialista-kántor asztaláról sem szabad hiányoznia, annyira ügyes és olcsó. Ha már most valakinek kedve és módja van hozzá, hogy a katolikus fővárosi napilapok valamelyike mellett más tiszteletes irányú fővárosi napilapot is járasson, ám tegye, bár semmi szüksége sincsen rá, mert nem áll az, mintha a mi lapjaink a szükséges tudnivalókról kellő tájékoztatást nem nyújtanának. Azt azonban már nem szabad megtenni, hogy például a cikkünkben megjelölt társadalmi tényezők közül az egyik katolikus lapot, a másik szintelen lapot járasson — változatosság kedvéért, hogy aztán olvasás után kiesereljenk.

Az ilyen eljárás kárhóztatandó, mert észszerűen és a katolikus sajtóra nézve anyagi tekintetben tényleges kárt, erkölcsi tekintetben elmaradt hasznot jelent. Akiknek változatosság, vagy komolynak éppen nem mondható csereberélés kell, oldják meg a kérdést a három fővárosi napilappal. *Nem katolikus irányú napilapról csak ezután, zsidószabadkőműves újságról pedig sohasem lehet szó öntudatos katolikus házában!*

A fővárosi napilapok mellett ott vannak a vidéki katolikus újságok. Csaknem

minden egyházmegyének megvan a maga hivatalos közlönye. Ezeket kell járattatni, azokat a kis vidéki laposkákat pedig, amelyek egyéb szenczió hiján örökösen papfalásban utaznak, figyelemre sem szabad méltatni. Csak hadd jütszák kisedet játékaikat, de ne a katolikus előfizetők belépődija mellett.

Nem elég azonban a lapokra előfizetni, hanem végig is kell azokat naponként olvasni. Nem ismeretlen előttünk egyik-másik elvárásunknak az a magas tenorja, amely azzal vádolja a mi lapjainkat, hogy nagyon kevés van bennük. Nem egyszer volt azonban alkalmunk meggyőződni róla, hogy éppen ezek a nagyhangú kritikusok azok, akik még azt a kifogásolt keveset sem szokták végigolvasni.

Arra is legyen gondunk, hogy minden a magunk körében történő fontosabb eseményről egy-két sorban értesítsük a magunk lapjait. Emellett barátaink, ismerőseink, valamint alárendeltjeink körében is csináljunk propagandát a katolikus sajtónak.

Mindezen esetekben, főként faluhelyen, kiváló fontosságú szerep jut azon nemes hivatású társadalmi rétegeknek, amelyekhez épp ez okból első sorban intézzük sorainkat. Ám, nemesak reájuk, hanem a katolikus renesszáns minden munkására sok és nagy feladat varakozik a sajtókérdés tekintetében. Ezen feladatok és kötelességek alól nem vonhatják ki magukat a mi olvasóink sem. Kiket is jelen cikkünknek lapunkra vonatkozó konzekvenciájaképp kivétel nélkül utalunk az évnegyed kezdetén kiadólivatalunk előfizetési felhívására.

Dr. Helvey Lajos.

Tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy az évnegyed elején előfizetéseiket esetleg hátralékaikat beküldeni kegyeskedjenek.

kellott többé félteni a fogainkat, hogy összetörni a harapásban.

Nagyszerű a Colon (Columbus) kávéház, mely óriási méreteivel és díszes berendezésével Európa akármelyik városában méltán az első közt foglalhatna helyet. Hogy nagyságáról fogalmat alkottassak, azt hiszem, elég megemlíteni, hogy biliárd termében 24 biliárd áll a vendégek rendelkezésére. Egyébként pedig egy gyönyörű tér legszebb részén foglal helyet.

Pompás szobrokkal szintén ékeskedik Barcelona. Columbusnak akkora szobrot állítottak a barcelonaiak, a mely valóban méltó a nagy felfedezőhöz, de méltó a legszebb spanyol város hírnevéhez is. Hatvan méter magas maga az oszlop, s még hét méter rajta a nagy felfedező szobra. Nagyszerű a 8 kő oroszlán, mely az oszlopot körülvevő szoborcsoportozatot díszíti. Benn az oszlopon felvonó gép működik s egy pesetáért felemelkedhetünk 60 mt. magasságba a nagy Columbus lábához s gyönyörködhetünk a vidék festői panorámájában. Ha meglepett bennünket a város belső modern szépsége, nem kevésbé nagyszerű a keret, mely az egészet körülövezi. Három oldalról gyönyörű hegykoszoru övezi a szép várost s ölében tartja a spanyol városok méltó büszkeségét. A hegy nyergére kiránduló helyeket építettek, a honnan nem győz szemünk betelni az alattunk elterülő város gyönyörű panorámájának szemlélésével. A város szélén jobbról egy csinos, megkapó részlettel ékeskedő park terül el, a mely széles kocsí- és gyalogutjával, gondosan művelt fának üde zöldjével kedves

találkozó helye a város lakosságának. Az 1882-ki világiállítás emlékeül egész sereg szebbnél-szebb épület maradt, a melyek most mint látványosság vagy mint muzeumok vonzzák a közönséget. Különösen meglepett bennünket egy nagyszerű diadalív, melynek tetején remek szoborcsoportozat a nap felkeltét ábrázolja. A világító fátylat tartó Apolló vonul föl négy gyönyörű paripán. Az építmény alsóbb bemélyedésében Vénusz szobra áll, a mint a tengeri kagylók közt egy mesterséges vizes csobogó vízből kiemelkedik. Körülötte aranyhalak fickándoznak a napsugártól beragyogott víz tükreben.

A mint említettem, Barcelona élénk forgalmu kikötő város. A part körül egész sereg hajó táboroz, magával hozva idegen világrészek drágánál drágább terményeit. Órákat töltöttünk el a parton, bámulva a nagyszerű sürgés-forgást, melyet a ki- és berakodó tömeg képe nyújt. De még jobban érdekelt bennünket a tengeri fürdő, melyet — Spanyolország belsejében járván — most már két hét óta nélkülözniünk kellett. Öt percenként apró propellerek indultak utnak. Keresztülisklottak a kereskedelmi hajók tömkelegén s átszállítottak bennünket a moló másik oldalára, a hol a spanyol sárga-piros lobogó alatt fürdő kabinok voltak felállítva.

Ismét a tengerben fürödni! Ó mily kellemes érzés volt belemérülni újra a zugó, morajló hullámok áradatába, dobáltatni magunkat annak a hatalmas zsarnoknak karjai által, a mely minden gorbomasága mellett mégis oly kimondhatatlanul kedves és felejthetetlen is tud lenni. A mily jó

volt a fürdő, ép oly kellemes volt a part homokja is. Ha kifáradtunk a sós hullámokkal való küzdelemben, kifeküdtünk a partra, beastuk magunkat a finom homokba s mikor elég volt a pihenésből, újra kezdtük a hullámok kal való háborúját. A ki teheté, semmi esetre sem mulasztotta el a kétszeri-háromszori tengeri fürdést.

Az első nap tisztában voltunk már Barcelona főbb nevezetességeivel. Megszokván a könnyű tájékozódást 24 óra múlva úgy jártunk az utcákon, mintha legalább is esztendő lakói lettünk volna. S mily diadalal mosolyogtuk egy nappal későbbben közénk vergődő utitársunkat, kik elgyötörve, fáradtan, csüggedten nem kívántak látni semmit, érzékelenek maradtak Barcelona összes szépségei iránt s csak pihenést óhajtottak. Természetesen a valenciai vásári sokadalom legkevésbébbé a nyugalomra volt alkalmas, s mikor mi édeseket álmotunk szép Magyarországrol, ök az elhelyezkedés gyötrelmeivel küzdöttek.

Az esti órákat a Rondákon való sétákkal töltöttük el — megjegyezve, hogy a spanyol nyelv a legszebb körutakat nevezi Rondáknak. Különösen a Rambia oly szép és élénk, a melyre Európa bármely városa büszke lehetne. Ezer ez ezer ember sétál az esti órákban a hosszú, széles, platán-fákkal beárnyalt gyönyörű uton s magáért ezért a sétáért is visszavágyódik szívünk a szépséges Barcelonába.

Sok szép és érdekes épülete van Barcelonának, közülük talán a pompás goth styiban épült öreg katedrálisát emelném ki, mely hatal-

Előfizetési felhívás.

Ismét évnegyed küszöbére jutottunk, épen azért őszinte bizalommal fordulunk a nagyközönséghez, főleg Fejérvármegye és Székesfehérvár szab. kir. város hazafias polgáraihoz, mint a kik ismerik lapunk irányelveit s méltányolni tudják hazafias törekvésünket. Komoly, nehéz időkben bontottunk zászlót, melynek vezérszava mindenkor a „Keresztény Magyarország” volt. Ezért küzdöttünk, ezért fáradtunk s mert legjobb tudásunk, legjobb lelkiismeretünk szerint kitarítottunk e zászló mellett, hisszük, hogy nem marad el tőlünk a közönség bizalma, mely nehéz, küzdelmes pályánkon erőt és bátorságot önt belénk a további harcra.

Politikai programunkat az irányelv körvonalozza, társadalmi törekvésünknek is az szab határt s bővebb magyarázatot évtizedes multunk után nem igényel. Politikai kérdésekben menten és függetlenül minden befolyástól nyilvánítjuk nézeteinket s mint e megyének és városnak sajtóorgánuma kérielhetlen igazságérzettel, körültekintő tájékozottsággal emeljük fel szavunkat mindannyiszor, valahányszor a jól felfogott közérdek ezt tőlünk megkívánja. Nem társadalmi osztályt, egyesek érdekét, klikkek törekvését szolgáljuk, hanem a mindenkor közérdek javára az igazság mellett foglalkunk állást.

Mindezeket kívül jól szervezett levelező munkatársaink révén kimerítő tudósításokban számolunk be a vármegye és város, sőt a főváros, de az egész ország fontosabb eseményeiről.

Kérjük ezek után olvasóinkat, hogy támogatásukat, bizalmukat továbbra se tagadják meg s lapunkat ismerőseik és jóbarátaik körében terjeszteni sziveskedjenek.

Előfizetési árak.

Égész évre	12 kor.
Fél évre	6 kor.
Negyed évre	3 kor.

A „Fejérmegyei Napló” szerkesztősége és kiadóhivatala.

mas arányaival bátran díszére válhatnék Európa bármely városának. Csak egy dolog volt benne mégis különös, szinte visszatetsző, hogy a spanyolok különös módon rajongva a mystikus homály iránt, üvegfestményeikkel annyira beárnyékolják az Isten szép házát, hogy a benne rejlő szépségeket csak alig lehet szemlélni.

Három éjet töltöttünk Barcelonában. Mindinkább közeledett az elválás ideje. A spanyol husoktól elgyötört gyomrunk váltig követelte a változatosságot. Barcelonai vendéglősrünk pedig oly kimondhatatlan szivességgel traktált bennünket, a konyha művészetet annyira alkotásiát tálalta élénk, hogy csaknem úgy jártunk, mint az egy-szeri gyerek a lakodalomban, hogy sirva fakadt, mert már nem bírta enni. Csak próbálta volna meg jó magyaros tejfölös túrós csuszával, vagy paprikás csirkével, majd szivesebb hajlandóságokra talált volna.

Bucsuztunk. 29-én vonatra ültünk, s délben Cerebére a határ állomásra értünk. Megszállt bennünket a honvágy, örvendtünk, hogy utazásunk legérdekesebb, legkevésbé európai részén, emlékekkel megakrva, túl voltunk s mégis fájt egy kicsit szívünknek, hogy a cabellarak hazájának legvalószínűbben örökre hátat fordítottunk.

Bilkei Ferenc.

UJDONSÁGOK.

— **Éljen a király.** Minden lojalis magyar ember őszinte szívevel kívánja ezt most is annak a jóságos, sokat szenvedett és sokat munkálkodó koronás ősz embernek, a ki alkotmányos királyságunk igazságos ura és jóságos atyja. Mióta Habsburgok ülnek Szent István trónján, nem volt még uralkodónk, kit oly osztatlan szeretettel, ragaszkodással veit volna körül a nemzet, mint I. Ferenc József apostoli királyunkat. S ennek a mély, odaadó hódolatnak minden kínálkozó alkalommal szietett is a nemzet méltó kifejezést adni, hogy érezze meg a koronás Ur e nemzet háláját, szeretetét, mely minden jóságot és méltányosságot igyekszik meghálálni.

És ő megértett bennünket mindig. Most nagy idők súlya nehezedik e nemzetre. Vajha értené meg a nemzet üdv-kívánataiból a felszálló sóhajt, hogy e súlyos válság nemzetünk javára, alkotmányos királyságunk megerősítésére nyerne megoldást.

Holnap Ő Felsége névünnepe alkalmából hálaadó szent misét mondanak szerte e hazában. Székesegyházunkban dr. Városv Gyula megyéspüspök d. e. 9 órákor mondja az ünnepi misét, mely külső fényben és pompában a szokottnál nagyobb lesz, a mennyiben ez alkalommal városunk közönségével együtt kulcsolja imára kezét a Habsburgok között tartózkodó tagja, *Erzsébet Anália főhercegnő is*, kinek részére a szentélyben díszes imaszámoly állítottatott fel, hogy az Ur áldását kérjük arra, ki a legelső magyar ember, a mi apostoli királyunk.

— **Erzsébet Anália főhercegnőnél** tegnap d. e. 11 órákor tisztelt *Gaudernak* József altábornagy, kerületi parancsnok élén a helybeli törzstisztikar. A főhercegnő szívesen fogadta a tisztelgőket, a kiknek mindegyikéhez volt néhány barszágos szava.

Oktober 6. Három nap mulva évfordulója lesz a szabadságharc után vértanuhaltát szenvedett 13 hős kivégeztetésének. A gyászos esemény évfordulóján gondolatumk eiszáll az aradi gólgóthához, a hol a nemzet legjobbjait juttatta bitóra a kegyetlen zsarnokság. És azóta a mi a kereszténynek a megváltás keresztye, ugyanaz nekünk magyaroknak az aradi bitófa. Nem is megy feledésbe soha, míg magyaré leend a magyar hősök vérével szentelt rög. A magyar nemzet hálás kegyelettel emlékezik meg a 13 nemzeti vértanuról s imára kulcsolt kezekkel fordul a magyarok Istenéhez, a ki annyi balszerencse közt egy czedéven át védte s adta nekünk e hazát. Ez évben is kigyulnak a kegyelet fályái az aradi gólgóthán, a templomokban pedig gyászmiséket tartanak a nemzet hőseinek lelki üdvéért. Székesfehérvárott a gyászában is nekünk dicső évfordulón d. e. 8 órákor lesz a rekvium, melyre mi e város hazafias közönségét e helyütt, *Gánóczy Flóris* kir. körjegyző, a helybeli 48-as honvéd egylet elnöke pedig egykori bajtársait a következő sorokkal figyelmezteti:

Öreg bajlársaim!

Oktober 6-án d. e. 8 órákor a Szent-Ferenc-reuliek templomában gyászmise tartatik, melyre öreg bajlársaimat figyelmeztetem.

Gánóczy Flóris.

Igaz, hogy e figyelmeztető sorok szükséza nem nagyon felel meg a nagy nap jelentőségének, de hát szívünkben él a kegyeletes gyász, megértjük mindannyian.

— **A Katolikus Kör** új helyiségei mindig nagyobb érdeklődést keltenek. A héten dr. Városv Gyula megyéspüspök szemlélte meg a befejezéshez gyorsan közeledő építkezést és teljes meglepedését nyilvánította a látottak felett. Csütörtökön szintén kedves meglepetés érte a házat, midőn Gaudernak József altábornagy nevével, Nagy Pál vezérkari százados szintén nevével és Sziebenisz Ede alezredes néztek meg az összes helyiségeket. El voltak ragadtatva a pompás helyiségektől s örömeiket nyilvánították a felett, hogy végre Székesfehérvárnak is lesz egy olyan helyisége, mely megfelel a város igényeink s képes bármely előkelő közönséget magába fogadni. Az is bizonyos, hogy egész Magyarorszában nincs olyan katolikus társaság, mely a fehérvárhoz hasonló tágas és alkalmas nagyteremmel dicsekedhetnék. Még a budapestiek is felülmultak ebben a tekintetben.

Tudvalevő dolog, hogy a Katolikus-Kör a régi kényelmes és tágas helyiségei mellé még egy újabbat nyer, egy pompás billiárdtermet. A régi-billiárd-termet pedig rövid idő múlva társalgó szalonná fogják átalakítani s így a Katolikus-Kör négy új helyiségben foglal helyet, lesz olvasó szobája, társalgó szalonja, játéktérme és billiárd-szobája.

Egy nagy fontosságú és roppant kényes kérdés szintén megoldást nyert: az új helyiség vendéglősnének kérdése. Olyan vendéglősré volt szükség, a ki elegáns s a legkényelmesebb igényeket is kielégítő vendéglői berendezést tud a házat látogató vendégek rendelkezésére bocsátani s alkalomadtán 2—300 vendéget is képes kiszolgálni. A vezetőség megegyezett Chervenky urral, a siófoki „Fogas” vendéglő hűrlőjével, a ki 4—500 személyre való berendezését Siófokról átszállítja s a fürdő szezon végétől — szeptembertől a szezon kezdetéig, júniusig esetlenül a kört fogja szolgálni. A ki a fehérvári viszonyokat ismeri, nagyon jól tudja, hogy ilyen igényeket fehérvári vendéglőseink nehezen tudnának kielégíteni, a Kör pedig nem hajlandó a berendezés ezekre menő költségeit magára vállalni.

Az is érdekes, hogy a Katolikus Egyesületi Ház új helyiségei egy kis bomlás idéztek elő városunk társas életében. És pedig üdvös és jótékony hatást. A Vörösmarty-Kör, mely évek óta egy is csak tengődvé tudta magát föntartani, valószínűleg megszűnik s beleolvad a Tóvárosi Körbe illetőleg a mi valószínű — nevéét átadja annak. Okosan van! Helyesen van! Erősbülni fog a Tóvárosi Kör és megszűnik az a nyomoruság, mely semmikép sem ílett a nagy költő fényes nevét viselő egyesülethez. Azt halljuk azonban, hogy egyesek „veszedelmes” konkurrenzt akarnak látni a Kath. Körben. Miért volna „veszedelmes”? Mindenki odamegy, a hova a szíve vonzza. Ha valaki a Katolikus Körbe akar menni, megy a Katolikus Körbe, ha valaki a Tóvárosi Kört szereti, ki emelhet ellene kifogást és ha valaki az Elite-ben, vagy akár a Rausnitzernél talál szórakozást, kinek mi köze hozzá? És aztán miért ne élhetne meg két intelligens Kör Fejérvárott, miért nézné egyik a másikat „veszedelmesnek”? Inkább vállaltvc kell közremunkálni, hogy társadalmi viszonyaink minél inkább javulhassanak s az okos művelődés minél tágabb teret nyerjen. Vagy talán azt véli valaki „veszedelmesnek”, hogy a Kath. Kör nagyobb komfortot nyújt tagjainak? Ez mindenesetre szép tőle, de ugyanezt megtehetik mások is, a nélkül, hogy veszedelmesek lennének.

— **Az Oltáregylet** szent miséje holnap vagyis vasárnap d. e. 10 órákor lesz a szemináriumi templomban.

— **Egy tanító hirtelen balála.** Tegnap délben vettük a hirt, hogy *Hórháth Kezso* diósi osztálytanító hirtelen elhunyt. Tekintettel arra, hogy az alig 23 éves fiatalembernek hirtelen halálát alig számbavehető szívbajon kívül betegség nem okozhatta, nincs kizárva, hogy a fiatal, jómodoru tanító önmaga kereste a halált. Imre Lajos pénzügyi segédütkárt, az elhunyt sógorát tegnap értesítették a halálesetről e szükségzavú távirattal: „*Kezso meghalt!*” A távirat vétele után Imre titkár nevével együtt még tegnap Diósdra utazott, hogy ott esetleg a holtietem hazaszállítása felől is gondoskodjék. Az öngyilkosság híret, melyet bizonyos szerelmi históriával kapcsolatban emlegetnek, fentartással közöljük.

— **Zichy Jenő gróf érdeme.** A „H-k.” írja a következőket: A kassai Rákóczi-kiállítás apolo-
giájának nevezhetjük azt a cikket, mely erről a
kiállításról a párisi *Figaro* hasábjain megjelent.
Gróf Zichy Jenő meghívta Párisból *Colonna*
grófnót, az *Europe* című magyarbarát francia
revue főmunkáját, nagyműveltségű és kitűnő tolu
szerkesztőjét Magyarországra, a Rákóczi-kiállítás
megtekintésére. Előre kell bocsátanunk, hogy
Colonna grófnót ezuttal kivételesen „kezelték”
Magyarországon. Nemcsak elhalmozták a magyar
vendégszeretet gasztronómiai nyilvánulásaival, ha-
nem az okos és diplomata kassaiak megtették azt is,
hogy amikor *Colonna* grófnő megjelent színházuk
egyik páholyában, a *Marseillaise* hangjai mellett
az egész nézőtér fölállott. Ekkora megiszteltetés
az idegen irónőt nagyon meghatotta s őszintén
meg kell vallanunk, hogy *Colonna* grófnő meg-
hálálta nemcsak a kassaiakat, hanem az egész
országnak. A világ előkelő köreinek legkedvesebb
lapja harmadfél hasábot engedett át a kassai
kiállítás leírásának. *Colonna* grófnő cikkeknek
legértékesebb része kétségkívül az, melyben a
Rákóczi-kiállításról fálhalmozott remek műkincseket
ismerteti. Volt is mit leírnia, hiszen Rákócziék
majdnem túlteltek XIV. Lajos király pompáján.
E műtörténeti leírás mellett *Colonna* grófnő meglep-
ően szerettel a kuruc-mozgalom történetét és a ma-
gyar szabadság-mozgalom kiválóbb szereplőit is-
merteti. Konstatáljuk, hogy *Colonna* grófnő sokat
látott, sokat jegyzett s csak itt-ott véli el a dolgot
szeretreméltó túlzásokkal, amelyek azonban szintén
csak a mi javunkat szolgálják. Gróf Zichy
Jenő érdeme, hogy *Colonna* grófnő eljött Magyar-
országra s hogy megírta ezt a cikket úgy, ahogyan
a magyar nemzet szabadságszeretetről és kultur-
törkevéseiről idegen nyelven még talán soha meg
nem emlékeztek. Gróf Zichy Jenő attól az első
pillanattól, amikor a kuruc szabadságharc két-
százados fordulójá megünneplésének eszméje föl-
merült, lelken minden nemes szenvedelmével a
Rákóczi-kultus fíradhatatlan apostola lett. Az ő
híres akadémiai beszéde adta meg a lökést a
Rákóczi esztendőjét emlékeztetésű *tevé mozgalma*-
hoz, ő rendezte és szervezte a kassai-kiállítást s
ez a francia cikk, melyhez szintén a nemes gróf
adta meg az impulzust, fírodzásait s a magyar
nemzetnek tett szolgálatait szinte megkoronázza.

— **A polgármester jubileumát** előkészítő
szűkebb-körű bizottság holnap azaz vasárnap d. e.
10 órakor ülést tart, mely alkalommal az ünnep-
ség részletes programja fogja képezni a tanács-
kozás tárgyát. Hogy az ünnepély valóban fényes
fog lenni, következtetjük abból a körülményből,
hogy a villanytársulat egész készséggel ajánlott
meg mindent, a mi részéről az ünnepély díszét
emelhette.

— **Szülölgazdák figyelmébe.** Almássy János
városgazda kérelmére közöljük a következő
sorokat:

A városnál a városmajorban a szénké-
neget október 7-től kezdve minden hétfőn, szer-
dán és pénteken reggel 7 órától 10-ig, d. u. fél
2 órától 4-ig adják ki. *Ugy a szénkéncé dra,
mint a vastarlányok biztosítéka ott lefizelhető.*
A szénkéneget-tartányok biztosítéka darabonként
10 korona.

A magunk részéről kész örömmel vesszük
hírül, hogy a szénkéneget beszerzésének hossa-
dalmas útja a jövőben rövidebb lesz, mert bizony
még manapság is halljuk, hogy háromszor-négy-
szer is befáradhat valaki a városházára s szén-
kéneget mégsem kap. Az eljárás egyszerűsítését
tehát szülölgazdánk már rég óhajtották s ez a
rég óhaj teljesült akkor, mikor a törvényhatósági
bizottság a szénkéneget kiadása körül követett
hosszadalmas procedurát törölte, a szénkéneget
a városgazda gondjaira bízta olyképp, hogy a vá-
rosi házipénztárban bizonyos óvadékok tartozik
letenni s a bevételről hetenként elszámolni. Tu-
domásunk szerint azonban ezt a határozatot *Polcer*
Péter gazdasági tanácsos megfellebbezte s így ez
a határozat jogerőre nem emelkedett, tehát a
korábbi gyakorlat tartandó fenn mindaddig, míg
a határozat jogerőssége meg nem állapítatik s
akkor a határozatnak a városgazdára vonatkozó
rendelkezési része foganatosítandó. Mi tehát a
városgazda ezen eljárását — bár kétségtelenül a
közönség érdekeit vélte vele szolgálmi — törvé-
nyesnek nem tekinthetjük, annak kevésbé, mert

Polcer Péter gazdasági tanácsos kijelentette, hogy
ezen intézkedésről mint felügyelő hatósági közeg
mit sem tud s jövőben is a korábbi eljárást kö-
veti a szénkéneget kiadásánál. Mindenesetre óhaj-
tandó, hogy a gazdasági tanácsos s beosztott
közége, a városgazda egy véleményen legyenek,
ezt kívánja a hivatali életben feltétlenül szüksé-
ges függelmi kötelelem s ez esetben a közönség
érdeke is, nehogy a kétféle eljárás folytán egye-
sek felesleges munkát végezzenek a szénkéneget
beszerzése alkalmával.

— **Deák Ferenc** születésének százados év-
fordulóját hétfőn d. e. fogja a vármegye saját
székházában ünnepelni. Meg hitta erre az ünne-
pélyre a testvér törvényhatóságot is, melynek
tagjai hétfőn 9 órakor együttesen vonulnak föl a
városház nagytermébe.

— **Tisztviselők adómegettadása.** Nem Szé-
kesfehérvárott, hanem a vértanúk városában, Ara-
don történt meg ez az eset. Tudvalevő, hogy a
köztisztviselők fizetéséből minden hó elsején ará-
nyos részletekben szokta az állam, illetve városi
pénztár az állami és egyéb adókat levonni s csak
a többletet fizeti ki a nyugta ellenében. Hogy ez
a mai politikai helyzet közepette — mikor a
Kárpátoktól Adriáig ez a jelszó, hogy „nem adó-
zunk” — meg ne történessenék, Arad város tiszt-
viselői karának egy tekintélyes része október havi
fizetési nyugtájára rávezette ezt az erélyes nyil-
latkozatot: „Tiltakozunk ellene, hogy az állami
adót levonják!” Bund Dezső főszámvevő kezé-
hez véve a nyugtákat s olvasva e sorokat, meg-
tagadta a nyugták számfejtését, mire a hivatal-
nokok a polgármesternél tették jelentést. Institoris
Kálmán polgármester a panasz alapján utasította
a főszámvevőt kötelessége teljesítésére s egyben
felvilágosította, hogy mindenkinek, még a köz-
tisztviselőnek is van joga az adófizetést jelen
körülmények között megtagadni.

Egyébként jelezhetjük, hogy Khuen Héder-
várynak Körberrel szemben foglalt érthetetlen
magartatása óta nap-nap után szélesebb tért hódít
az a vélemény, hogy minden állampolgárnak
hazafias kötelessége a törvényen kívüli állapot-
ban az állami adókat megtagadni vagyis a teljes
passiva resistencia álláspontjára helyezkedni, mert
ez ma az egyedül törvényes álláspont. Már az
1504. évi l. tc., mely mai napig is érvényes
alaptörvénye Magyarországnak, egyenesen meg-
tiltja ugy a vármegyéknek, mint minden ország-
lakosnak, hogy az országgyűlésileg meg nem
ajánlott adókat vagy bármi néven nevezendő
subsidiúmokat megfizessen s ha mégis önként
megfizetnék, az ilyen vármegyéket vagy egye-
seket hűtlenség és esküszegés bűnében mondja
ki bűnösnek. Megismétli e rendelkezést az 1867.
évi X. tc., melynek kifejezett rendelkezése szer-
int „az évi költségvetésnek országgyűlésileg tör-
ténendő megállapítása mindig csak egy évre terjed
s újabb megállapítás és megajánlás nélkül adót
kivetni és behajtani nem lehet.”

— **A város virilistái.** Tóth István városi
főjegyző falragaszon tudatja, hogy a kik a kik a
városi virilistaságra igényt tartanak, legkésőbb
f. hó 9-én d. e. 10 óráig jelentkezhetnek. A kik
az idén már virilisták, külön felhívást nem kap-
nak s jelentkezni sem tartoznak.

— **Gyászrovat.** Özvegy *Hahn* Jánosné,
szül. *Say* Antónia, néhai *Hahn* János honvéd főhad-
nagy, korábban városi tisztviselő özvegye 45 éves
korában Bábólán meghalt. Az elhunyt városunkba
szállították s a Szentháromság temető kápolnájából
ma d. u. 5 órakor temették el nagy részvét mellett.

Öz. *Torma* Györgyné szül. *Papp* Rozália
életének 82-ik évében Ser agyelyesen meghalt. Az
elhunyt, tisztos matróznál tegnap temették el a
község és környék lakosainak impozáns részvéte
mellett. Az elhunytban *Torma* Béla seregélyesi
jegyző szerető édesanyját gyászolja.

Egy szerencsétlen élőhalottat váltott meg az
ur szenvedéseitől. *Müller* Ferenc a kereskedelmi
 kaszinó derék, szorgalmas pincére egy évvel ezelőtt
elborult elmével került a Lipót-mezei tébolydába,
a hol most jobbjétre szenderült. Özvegye s három
kiskoru árva írta az alig 44 éves férfuban a
gondos családapát.

— **A rácalmási hajóállomás,** miként az első
cs. kir. szab. Duna-gőzhajózási társulat közli,
október hó 1-én az őszforgalomra megnyílt.

— **Elített párbajok.** Még a múlt évben
történt, hogy *Plauer* Bódog joghallgató és *Fényes*
László hírlapíró városunkban egymás golyója,
majd kardja alá álltak súlyos feltételek mellett s
a párbaj *Fényes* könnyebb megsebesülésével vég-
ződött. A törvényszék *Kócán* Lázló elnöklése mel-
lett most itélkezett ez ügyben s *Fényest* 3 havi,
Plauer pedig 4 havi államfogházra ítélte. Vád-
lottak felebbettek, az ügyész pedig megnyugod-
zott az ítéletben.

Ez az ítélet némely körökben feltűnést kel-
tett, szigorúnak találták. Eltekintve a személyek-
ről, mi az itélkező törvényszék felfogását helye-
seljük. Elvégre a párviajal nálunk már krónikus
betegség. Csak olyankor jajdul fel a társadalom
és gondol a gyógyításra, mikor egyszer-egyszer
akutttá válik a betegség és gyötörő fájdalmak nyil-
lalják át a beteg tagjait. A büntetések szigorítá-
sát tehát helyeseljük, noha teljes eredményre az
sem vezet mindaddig, a míg az egynél szem-
ben bizonyos megrogzított társadalmi felfogás alap-
ján erősebb kényszerítő okok érvényesülnek. Szi-
gorítsuk tehát a párviajal büntetést, egyidejűleg
pedig igyekezzünk eltávolítani a kényszerítő
okot is.

— **A Kossuth-utca** egy részének, az ugy-
nevezett *Zichy-köznök* rendezése 7043 kor. 37
fillér költségbe került. Akármennyire iparkodjunk
is megbarátkozni a rendezés gondolatával, az az
egy kétségtelen, hogy ez nagyon drága rendezés,
mert tulajdonképpen csak fél-munka, mely a tech-
nikai tudományok remekének segítségével sem tekin-
thető. Drága az ára, de mind hiába, így kívánta
a mérnök ur ideája. Az ellen pedig nem szabad
ám szólni, mert megdönthetetlen szakértő.

— **Új bélyegek.** Október 1. óta új bélyegeket
jöttek forgalomba s a bélyegértékesítőket ezen
alkalommal a következő bélyegekkel szaporították:
20 filléres, 38 filléres, 64 filléres, 1 korona
26 filléres, 1 korona 88 filléres, 2 korona 50 fillé-
res és 3 koronás bélyegjegyekkel. A fillér és
vegyesértékűek tipografiai, a koronáértékűek éle-
lben réznyomásu körülbelül, vékony, fehér a ma-
gyar koronát ábrázoló vízjeggyel ellátott papi-
ron, enyvezett hátsórésszel vannak kiállítva. Az
eddig forgalomban levő bélyegeket 1903. október
31-ig lehet elárusítani s teljes érvényűvel hasz-
nálni. A forgalmon kívül helyezett bélyegek a tör-
vényes határozatnyok megtartása mellett a bé-
lyegraktáraknál, kir. adó-és jövedéki hivatalok-
nál 1903. évi december hó 31. új bélyegjegyek-
kel ingyen kicserélhetők; 1904. évi január hó
1-től ugyanazon évi december hó végéig indokolt
kérelemre a pénzügyminiszterium által rendel-
hető el. A kicserelés iránti beadványok bélyeg-
mentesek.

Új varró iskola. *Czopf* Etelka, a ki
hosszabb időn keresztül Párisban tartóz-
kodott s ott a női ruhaszabást és a női
ruhavarást alaposan tanulmányozta, to-
vábbá több előkelő hazai mánáncsaládnál
mint szabóné és varró nő működött, isko-
lát nyit városunkban s a női ruha-szabás-
ból, valamint varrásból október 15-től
oktatást ad. Jelentkezéseket a tanfolyamra
elfogad *Diinye* utca 9 számú lakásán.

— **Szökött tanonc.** A rendőr-őrzőjárt az éjjel
egy 12 éves fiút vont kérdőre, a ki sirva pana-
szolta el, hogy *Molnár* János a neve, 12 éves,
foglalkozása pedig: szökött tanonc. *Fellegi* Jó-
zsef budapesti asztalosmesternél iparkodott elsá-
játítani a csomótaszigálás művészetét, ámde gaz-
dájának mostoha bánásmódját nem bírta tovább
elviselni s mert szülei is földhöz ragadt szegé-
nyek, elkeseredésében megszökött. A rendőrség
teljesítette kötelességét, Budapestre kísérte a
gyereket.

Bűnügyi főtárgyalások. — A székesfehérvári kir. törvényszéknél 1903. évi október hóban a bűnügyi főtárgyalások a következő sorrendben tartatnak meg: Október 6-án: Varjas Józsefné 1 társa család büntette. 7-én: Lakatos István súlyos testi sértés büntette. 10-én: idb. Herman József 1 társa s. testi sértés büntette, Takács Katalin lopás büntette. 13-án: Molitorisz Gyula nyilvános rágalmazás vétsége, K. A. Szabó János lopás vétsége, Tóth Ferenc lopás büntette. 14-én: Szátzkeő Ferenc 5 társa hat. elleni erőszak büntette. 17-én: Nikl Teréz 3 társa családi állás elleni büntette, Martinecz Róza lopás büntette. 20 és 21-én: Jánszky Jenő László hivatali sikerkasztás. 24-én: Dorna Józsefné lopás büntette, K. Pál István súlyos testi sértés büntette. 27-én: Binet Adolf és 1 társa magánokirat hamisítás büntette. 28-án: Lakatos Frigyes saját útján elkövetett becsületsértés, Herczeg Ferenc 1 társa lopás büntette, Pittner József 1 társa súlyos testi sértés büntette. 31-én: ifju Németh Pál 1 társa súlyos testi sértés vétsége, F. Pajor József és 1 társa hamis tanúzásra való csábítás.

— **Deák Ferenc emlékezete.** A haza bölcsé születése százados évfordulója alkalmából közlegő országos ünnepre *Deák Ferenc emlékezete* címmel értékes kis füzet jelent meg, a mely magában foglalja röviden mindazt az anyagot, a mely az országzserte tartandó Deák-ünnepken az ünnepi program összehállításához szükséges. Deák Ferenc emlékeztető Móra István írt, a 60-as évek rövid jellemzését dr. Gőző József fejté, Pósa Lajos, Ujváry Béla, Minkó Béla költeményekkel gazdagították a füzet tartalmát, a melyet Deák Ferenc bölcs mondásaihoz egy csomó idézet s Deák Ferencről szóló apróságok feljegyzése tesz teljessé. A füzetet képek is díszítik. A Deák emlékfüzetet kiadta a Lampel-Wodianer-féle udvari könyvkereskedés Budapest, Andrassy-ut 21. sz. Ára 20 fillér.

— **Műszaki iroda.** Berényi Győző és Farkas Zoltán okleveles mérnökök *műszaki irodája* Székesfehérvárott Kossuth-utca 20. sz. alatt. *Elvállalja mindenféle mérnöki munkát teljesítést, u. m. felmérést, parcellázást, tagosítást, tervezéseket, építkezést sítb.* — Műszaki ügyekben szakértőül ajánkozik.

— **Posta és távirtdaigazgatóság** mult hó 29-én kelt 21647 számú rendelete értelmében még 10 hivatal lett felhatalmazva a posta és távirtdaigazgatóság felvételére és pedig a székesfehérvári, szombathelyi, kapuvári, kishéri, nagy-martoni, nezsidéri, ruhónéri, sárbogárdi, siofoki, és a vasvári kir. posta és távirtdahivataloknál, hol a feltételek is megtudhatók.

A növénydekek felvételére kitűzve volt határidő ez évi október 31-ig meghosszabbítottatott, a kik tehát felvételüket ohajtják, folyó évi október 31-ig jelentkezhettek a jelzett hivataloknál.

— **Feloldott zárlat.** A Táchoz tartozó Füvény pusztán a ragadós szájl- és körömfájás megszűnével, a pusztá feloldottat a zárlat alól.

— **Eltűnt 20 koronás arany.** Lukács Sándor nagykereskedő egy 20 koronás aranyat s 70 fillér aprópénzt papirosba csomagolva adott át segédjének, Kohn F. Lajosnak, hogy a fő.rafikból dohányt hozasson. Az üzletben alkalmazott mindenés fiú, Harsányi István át is vette a becsomagolt pénzt, azonban a trafikhoz érvén meglepődve konstátálta, hogy a papirosban csak 70 fillér van s a 20 koronás arany hiányzik. Lukács a 20 koronás arany titokzatos eltűntét bejelentette a rendőrségen, mely megindította a vizsgálatot, eddig azonban az arany nem került elő.

— **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétatéri” vagy a „Margitszigeti” fűmagkeveréket. — Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétatéri részére.

Szabad kézből eladó az öreghegyen egy jó karban levő szőlő a városhoz közel, csinos hajlékkal és nagyobb mennyiségű bor. Tudakozódni lehet id. Tomann Józsefnél Kigyó-utca 8. sz.

Piaci árak:

1903. évi október hó 3-án.	
Buza	14 60—15.
Rozs	11 60—12.
Árpa	11 60—12.
Zab	11 40—11 60.
Tengeri	9 20—10.

A forgalom élénk.

Anyakönyvi statisztika

1903. évi szeptember hó 25-től október hó 2-ig.

I. Születés.

Született: 9 fiú, 13 leány. Ezekből törvényes fiú, 8, leány 13; törvénytelen fiú: 1, leány: 0; halva született 0 törvényes fiú, 0 leány; 0 törvénytelen fiú, 0 leány — Összesen: 22.

II. Halálozás.

Elhalt: 6 fiú, 3 nő. Ezekből 5 éven aluli: törvényes fiú: 2, leány: 2; törvénytelen fiú: 0, leány: 0; 5 éven felüli fiú: 2, nő: 1. — Összesen: 18.

E szerint a születés a halálozást 13-mal mulja felül.

Elhaltak: Pakovics János, rom. kath., 2 napos Szt.-György kórház. — Micó Mária, rom. kath., 9 hónapos, Zámoly-utca, 20. sz. — Hermann Ferenc Xavér, rom. kath., 14 napos, Gyümölcs-utca, 3. sz. — Orbán Ferenc, rom. kath., kishirtokos, 85 éves, nehaj Kiss Anna férje, Kecskeméti-utca, 32. sz. — Orbán Rozália, rom., kath., 63 éves, hajadon, Szt.-György kórház. Pintér Ferenc, rom. kath., 15 napos, királykut-utca, 20. sz. — Szlabony István, rom. kath. földm. napsz. 61 éves, Berényi-utca, 24. sz. — Lendvai Erzsébet, rom. kath., 10 hónapos, Sörpince-utca, 48. sz. — Csomai Lajos, ág. hitv. ev., 1 hónapos, Selyem-utca, 18. sz.

Kihirdetés.

Steer Imre Antal, géplakatos és Engemann Ilona-Julianna, Székesfehérvár. — Szabó József, pénzügyi szolgá Budapest, és Jankovics Erzsébet, Székesfehérvár. — Pallag Géza, férfi-szabó-segéd és Berki Mariát szakácsnő, Székesfehérvár.

Hirdetmény.

A gróf Zichy és a báró Inkey család tulajdonát képező és Fonyód-Máriatelep s Fonyód-Fürdőtelep vasutállomások között elterülő balatonmenti földterület (Somogy-megyében) fürdőjoggal és a hozzátartozó erdőrésztelkekkel együtt parcellánként örök áron eladó.

Venni szándékozők megtekintés, a terv és az ár tekintetében forduljanak Paulinyi János uradalmi intéző urhoz Pusztá-Szent-Györgyre, u. p. Lengyeltóti, Somogy megye.

Jószágigazgatóság.

15432|1903

Pályázati hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatóságánál nyugdíjaztatás folytán üresedésbe jött *irokai állásra*, mely 1200 kor. törzsfizetés, 240 kor. lakbér illetmény s nyugdíj igényvel van összekötve, pályázat hirdettetik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni ohajtják, miszerint kellőleg felszerelt, különösen pedig minősítvényüket igazoló okmányaikkal ellátott kérvényeiket *f. é. október 25-éig* bezárólag a tanácsi iktató hivatalba adják be.

Fentebb jelzett állás a f. é. október 29-én tartandó rendes közgyűlésen fog választás utján betöltetni.

Elkésve érkezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Székesfehérvár, 1903. szept. 28. án.

Havranek József s. k. polgármester.

15246|1903.

Pályázati hirdetmény.

Székesfehérvárszab. kir. város javadalmi hivatalánál újból szervezett három *ügynöki állásra*, melyek egyenként évi 1200 korona javadalmazással vannak összekötve, ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állásokat elnyerni ohajtják, hogy sajátkezüleg írt életkorukat, képzettségüket s eddigi foglalkozásukat igazoló okmányokkal ellátott kérvényeiket *f. évi október 8-áig* bezárólag a tanácsi iktató hivatalba adják be.

Az ügynökök állása ideiglenes; három havi próbaszolgálatra vétetnek fel s további alkalmaztatásuk tárgyában a városi tanács intézkedik.

Székesfehérvár, 1903. szept. 26. án.

Mohay Lajos s. k. pénzügyi tanácsos.

Házvétel

5 vagy 6 tágas szobából és a szükséges mellékhelyiségekből álló, jó karban levő ház, megvételre keresztetik. Czim a kiadó hivatalban.

Legszolidabb kiszolgálás!

!!Legnagyobb választék!!

Egyedüli raktár: Borsalino olasz puha, valódi angol, Pless, Pelikan és Gyukits (magyar gyártmány) kemény kalapokban.

Knazovitzky Béla

SZÉKESFEHÉRVÁROTT.

Piehler és vízhatlan Loden kalapok, fiú és lányka kalapok és sapkák.

Elismert legjobb férfi, női és gyermek víkszos, Boks és Chevro cipők, fél- és magas-szárú posztó cipők.

Legujabb! francia Pique puha mellü férfi ingek drbjá 1 frt 50 kr.

Remek koronás nyakkendők.

Gyönyörű Blous ujdonságok, selyem, női posztó, flanel és Barehetből.

Divatos gallérok, kézelők az első magyar gallér és kézelő gyárból, csakis elsőrendű minőség.

Gallérok, kézelők tisztításul elfogadtatnak, s ugyanezen gyárban mosatnak gyárilag elkészítve.

Legolcsóbb árak!

Kemény kalapok teljesen a fej formájához idomítottak!

Egyedüli raktár: Zacharias-féle glase, Buldogg, svéd és szarvasbőr kezttyikben.

A pozsonyi mezőgazdasági kiállításon
aranyéremmel kitüntetve.

SCHEIBER OSCAR
ÉS
WEISS OSCAR

OKLEVELES MÉRNÖK,
KÉPESITETT ÉPÍTŐMESTER, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK

MŰSZAKI IRODÁJA
SZÉKESFEHÉRVÁR, NÁDOR-UTCA 17. SZ.

Elvállal mindennemű műszaki munkát, mint
birtokfelmérést és térképezést,
gazdaságok beosztását,
parcellázást, tagosítást,

gazdasági és normál vasutak és utak
nyomjelzését, építését, csatornázás, alag-
csövezés, gazdasági épületek, hérházak,
lakóházak, villák, telefonhálózatok, vízi-
művek, hidak, mindennemű beton munkák
tervezését és építését. ~~~~~

Peres ügyekben szakértőül ajánlkozik.
Levélbeli megkeresésre azonnal válaszol.

HIRDETÉSEK

a „FEJÉRMEGYEI NAPLÓ“ részére
jutányos áron felvételnek
a kiadóhivatalban.

RODE I.

női- és férfi-kalap üzlete
Székesfehérvárott
(barátok épületében.)

Panama kalapok (puha) . 1.20 1.50 1.80
Lányai " " . 1.20 1.50 1.80
Tókió fekete (kemény) . 1.80 2.- 3.-
Fiu és férfi szalma kalapok 50 krtól feljebb.
Fiu és férfi sport sapkák 20 krtól " "
Férfi sport sűrű vászon cipő . 1.20
Férfi és női bőr (Classe) keztű párja — 65

Nyers selyem turista és sifon ingek-
ben állandó raktár.

Legjobb gyártmány galler, kézelő és
férfi harisnyákból.

Nyakkendőkből gyári raktár
és az árak 15 krtól feljebb.

Legújabb párisi és bécsi modell női
kalapokban állandó nagy választék.

Tisztelettel
LASITS ERZSI.
(Barátok épületében.)

GERENDAI GYULA

VÁSZON ÉS KÉSZ FEHÉRNEMŰEK ÜZLETE
SZ.-FEHÉRVÁR, NÁDOR-UTCZA.

Szállít a szefehérvári Sz.-György kórház és kir. javító intézetnek s több
magán intézeteknek fehéreneműeket.

Ajánlja dús választékban raktáron levő legjobb minőségű valódi
tisza ezérnafonálból előállított rumburgi, irhoni, creas és fonál vász-
nakat, ugyszintén tiszta lenáru asztalneműt.

Valódi angol ruhaszöveteket.

Elvállal teljes kelengye szállításokat olcsó és izléses ki-
vitelben.

Raktáron olcsó áron vászon és sifonból kész ágyneműek,
paplanok, ágy- és asztalterítők, ágy pokróczok és derékaljak (Matracz),
futó- és szalonszőnyegek, csipke és szövet függönyök.

Zárdák és iskolák

szives figyelmébe ajánlom himzés, kötés és csomózáshoz való legjobb
minőségű kézimunka anyagaimat, a mely olcsóbb, mint bárhol

Vidéki megrendelés postafordultával lesz elküldve.

23 m-es vég Hóvirág-vászon 15 korona.

Minták rendelkezésre állanak.

Egyedüli Hóvirág-vászon raktára.

Hóvirág-vászon vakony szálú ágyneműkre, vastag szálú háztartási
fehéreneműekre alkalmas.

Hamburg—New-York Hamburg—Halifax (Canada.)

Közlekedés kétszer hetenként.

Az indulások Halifax felé idejekorán közzé lesznek téve.

Az exprez és postahajók őszi menetrendje:

Szeptember 16. Moltke.	Október 31. Deutschland.
" 18. Patriczia.	November 4. Auguszte Viktoria.
" 23. Fürst Bismarck.	" 6. Patriczia.
" 25. Phöniczia.	" 13. Blücher.
" 28. Deutschland.	" 20. Pretoria.
" 30. Blücher.	" 27. Graf Waldersee.
Október 2. Pretoria.	Deczember 4. Moltke.
" 7. Auguszte Viktoria.	" 11. Deutschland.
" 9. Graf Waldersee.	" 11. Pennszylvania.
" 16. Palatia.	" 18. Patriczia.
" 23. Moltke.	" 25. Blücher.
" 30. Pennszylvania.	

Az utazásra vonatkozó bármely kérdésre szivesen és minden nyelven azonnal válaszolunk.

A ki utazni akar, forduljon hozzánk.

FALK és TÁRSA

Hamburg Brandsende 23a.